

शुध्द मराठी भाषेत

टॅली-ईआरपी-9

अकाउंट्स आणि टॅक्सेशन थिअरी सह शिका

सोबत युनियन बजेट २०१५-१६वर आधारित सिडी

Ninth Edition 2015 (Semi-English)

By

सुभाष एच.पांडे M.Com. MBA, DTL

आणि

रविंद्र के.पाटील B.Com. GDC & A

दिशोत्तमा प्रकाशन, नाशिक

4, टिळक कॉम्प्लेक्स, अहम आय हॉस्पिटल समोर, रचना विद्यालय रोड
कॅनडा कॉर्नर, नाशिक ४२२००२

मोबाइल नंबर ९१७५८८२११७ आणि ७३८५६९०४४७

e-mail:- rceeducation@gmail.com

web site:- www.rceeducation.com

Price : Rs. 250/-

अनुक्रमणिका Index

प्रकरण नं.	विषय	पान नं.
प्रकरण 1	टॅली-ईआरपी 9 काय आहे ? What is Tally-ERP9 ? नवीन टॅली-ईआरपी-9 वर्जनची वैशिष्ट्ये New Features in Tally-ERP-9	९ सिडी मध्ये
प्रकरण 2	अकाउंट विषयक ज्ञान असावे लागते. Required Knowledge of Accounts अकाउंट टचा उेश Objectives of the Accounts अकाउंट्सचे प्रकार Types of Accounts अकाउंट्सचे प्रचलित शब्द Account Words अकाउंट्समध्ये उपयोगात येणारे अकाउंट बुक्स Books of Accounts तयार होणारे अकाउंट रिपोर्ट्स Account Reports	१० सिडी मध्ये सिडी मध्ये सिडी मध्ये सिडी मध्ये सिडी मध्ये
प्रकरण 3	शट, आल्टर आणि डिलीट कंपनी Shut, Alter & Delete Company कंपनी शट करणे कंपनी आल्टर करणे Shut a Company Alter a Company कंपनी डिलीट करणे Delete a Company व्हाउचर / बील एंट्री दुरुस्त/ डिलीट करणे/ लेजर Alter/Delete Entry स्टॉक आयटम दुरुस्त/ डिलीट करणे Alter/Delete Stock Item	१३ सिडी मध्ये सिडी मध्ये सिडी मध्ये सिडी मध्ये
प्रकरण 4	टॅली.ईआरपी 9 कसे सुरु करावे.How to Start Tally. ERP 9 नवीन कंपनी "Create" करायची असल्यास टॅलीचा मुख्य मेनु Gateway of Tally (GOT) नॉन-कमर्शियल कंपनीसाठी टॅलीचा मुख्य मेनु Gateway of Tally (GOT) Proper Group सह General Ledgers तयार Create करणे.	१४ १४ १६ १९ २०
प्रकरण 5	स्टॉक आयटम्स, ग्रुप्स आणि गोडाऊन्स Stock Items, Groups & Godowns स्टॉक गोडाऊन क्रिएट करणे Create Stock Godowns स्टॉक ग्रुप्स क्रिएट करणे Create Stock Groups स्टॉक आयटम्स क्रिएट करणे Create Stock Items	२३ २३ २४ २५
प्रकरण 6	डाटा एंट्रीजची पूर्व तयारी Preparation for Data Entries अकाउंट व्हाउचरचे प्रकार Types of Accounting Vouchers अकाउंट व्हाउचरसाठी उपयोगी मेनु Types of Menus for Accounting Vouchers टॅली अकाउंटमध्ये व्हाउचर फिडिंग कशी करावी How make Data entry in Tally इन्व्हेंट्री व्हाउचरचे प्रकार Types of Inventory Vouchers इन्व्हेंट्री व्हाउचरसाठी उपयोगी मेनु Types of Menus for Inventory Vouchers इन्व्हेंट्री अकाउंटमध्ये व्हाउचर फिडिंग कशी करावी How make Data entry in Inventory	२७ २७ २७ २७ ३० ३० ३१
प्रकरण 7	एप्रिल २०१४ च्या डाटा एंट्रीज Data Entries for April 2014	३२
प्रकरण 8	मे २०१४ च्या पर्चेसच्या डाटा एंट्रीज Entries for May 2014 for Purchases	४०

प्रकरण 9	जून २०१४ च्या जनरल डाटा एंट्रीज General Data Entries for June 2014	४८
प्रकरण 10	जुलै २०१४ च्या जनरल डाटा एंट्रीज General Data Entries for July 2014	५५
प्रकरण 11	ऑगस्ट २०१४ च्या डाटा एंट्रीज Data Entries for August 2014	६२
प्रकरण 12	टॅलीमध्ये बँकिंग Banking in Tally.ERP 9	७४
	बँक रिकन्सिलिएशन स्टेटमेंट Bank Reconciliation Statement	७४
	चेक डिपॉझिट स्लिप Cheque Deposit Slip	७५
	चेक पेमेंट अॅडवाईस Cheque Payment Advice	७६
प्रकरण 13	टॅलीमध्ये व्याज चार्ज करणे Interest Calculation in Tally.ERP 9	७७
प्रकरण 14	फायनल रिपोर्ट्स आणि स्टेटमेंट्स Financial Statements and Reports	७९
	ट्रायलबॅलन्स (तेरीज) Trial Balance	७९
	प्रॉफिट अँड लॉस अकाउंट Profit and Loss Account	८१
	बॅलन्स शिट (ताळेबंद, स्थितीविवरण) Balance Sheet	८३
	इनकम अँड एक्सपेन्सेस अकाउंट Income and Expenses Account	८८
	रेशिओ अॅनालिसिस Ratio Analysis	८९
	फंड्स फ्लो स्टेटमेंट Funds Flow Statement	९१
प्रकरण 15	पगार पत्रक (सॅलरी शिट) PAYROLL (Salary Sheet) & Income Tax	९२
	ग्रुप्स क्रिएट करा. Create Employee's / Employer's Groups	९४
	अटेंडन्स/प्रोडक्शन टाईप क्रिएट करा. Create Attendance / Production Type	९५
	पेहेड्स क्रिएट करा. Create Pay Heads	९६
	सॅलरी डिटेल्स Salary Details	१०४
	एमप्लॉई मास्टर्स क्रिएट करा. Create Employee Masters	१०६
	अटेंडन्स व्हाउचर क्रिएट करा. Create Attendance Vouchers	११२
	इनकम टॅक्स डिटेल्स Income Tax Detail	११२
	सॅलरी शिट तयार करा. Preparation of Salary Sheet for the Month of May	११६
	स्टॅट्यूटरी ड्यूजेचे पेमेंट करा. Payment of Statutory dues for the Month of May	११९
	पे रोल रिपोर्ट्स Payroll Reports	१२२
	ग्रॅच्युईटी पेमेंट करा. Gratuity Payment	१२७
प्रकरण 16	मॅन्युफॅक्चरींग अकाउंट Manufacturing Account	सिडी मध्ये
प्रकरण 17	व्हॅट (मुल्यवर्धित कर) (VAT) Value Added Tax	सिडी मध्ये
	(ह्याची थिअरी सिडी मध्ये आणि प्रॅक्टीकल एक्झाम्पल्स प्रकरण नं. २३ मध्ये पहा)	
प्रकरण 18	सीएसटी (CST) Central Sales Tax	सिडी मध्ये
	(ह्याची थिअरी सिडी मध्ये आणि प्रॅक्टीकल एक्झाम्पल्स प्रकरण नं. २३ मध्ये पहा)	

प्रकरण 19	टीडीएस (TDS) Tax Deduction at Source (ह्याची थिअरी सिडी मध्ये आणि प्रॅक्टिकल एक्झाम्पल्स प्रकरण नं. २३मध्ये पहा)	सिडी मध्ये
प्रकरण 20	टीसीएस (TCS) Tax Collection at Source (ह्याची थिअरी सिडी मध्ये आणि प्रॅक्टिकल एक्झाम्पल्स प्रकरण नं. २३ मध्ये पहा)	सिडी मध्ये
प्रकरण 21	सेंट्रल एक्साइज ड्युटी आणि सेनव्हॅट Central Excise Duty & CENVAT (ह्याची थिअरी सिडी मध्ये आणि प्रॅक्टिकल एक्झाम्पल्स प्रकरण नं. २३ मध्ये पहा)	सिडी मध्ये
प्रकरण 22	सर्विस टॅक्स Service Tax (ह्याची थिअरी सिडी मध्ये आणि प्रॅक्टिकल एक्झाम्पल्स प्रकरण नं. २३मध्ये पहा)	सिडी मध्ये
प्रकरण 23	टॅक्सेशनसह अकाऊंटिंग Accounting with Taxation	१२९
	Tally.ERP मध्ये व्हॅट अॅक्टिव्हेट करा, सीएसटी अॅक्टिव्हेट करा,	१३१
	टीडीएस अॅक्टिव्हेट करा, टीसीएस अॅक्टिव्हेट करा, डिलर्स	१३२
	एक्साइज ड्युटी अॅक्टिव्हेट करा, सर्विस टॅक्स अॅक्टिव्हेट करा	१३३
प्रकरण 24	डायरेक्ट आणि इन डायरेक्ट टॅक्सेशन वरील उदाहरणासह प्रात्यक्षिक	१३४
	राज्यांतर्गत खरेदी आणि त्यावर पे केलेली एक्साइज-व्हॅट	१३४
	राज्यांतर्गत विक्री आणि त्यावर जमा केलेली एक्साइज-व्हॅट	१४२
	राज्यांतर्गत खरेदी व त्यावर पे केलेली एक्साइज-मल्टिरेट व्हॅट	१५१
	आंतरराज्यीय खरेदी व त्यावर पे केलेली एक्साइज-सीएसटी	१५३
	सी फॉर्म इश्यू करून मटेरियल खरेदी (सीएटी @ २%)	१५३
	आंतरराज्यीय विक्री व त्यावर जमा केलेली एक्साइज-सीएसटी	१५७
	सी फॉर्म न घेता पॅकिंग चार्जेससह मटेरियल विक्री	१५९
	फॉर्म एफ खाली खरेदी आणि विक्री	१६०
	मध्यवर्ती विक्री कर कायदा १९५६ अनुसार इतर फॉर्मखाली खरेदी आणि विक्री	१६४
	इ-१ आणि इ-२ फॉर्म खाली मटेरियल खरेदी विक्री	१६४
	एच फॉर्म खाली निर्यात विक्री	१६७
	अकाऊंटिंग सेल्स -- वर्क्स कॉन्ट्रॅक्ट @ १ %	१६९
	व्हॅट, सर्विसटॅक्स आणि टीडीएससह बिलिंग कन्स्ट्रक्शन वर्क्स कॉन्ट्रॅक्ट	१७१
	लेबर वर्कवर टीडीएस आणि मटेरियल सप्लायवर व्हॅट अकाऊंटिंग	१७४
	एक्साइज, व्हॅट, टीसीएससह स्कॅप विक्री	१७५
	सर्विसेसची मटेरियलसह खरेदी (व्हॅट, सर्विसटॅक्स चार्ज)	१७६
	सर्विसव्हॅल्यूच्या अबेटमेंट रकमेवर व्हॅट, सर्विसटॅक्स चार्ज करणे	१७७
	वेगवेगळ्या प्रकारच्या खर्चावर, एकाच बीलात ड्यू डेटला टीडीएस कापणे	१७९
	कॉन्ट्रॅक्टरला दिलेल्या अडवांसवर टीडीएस कापणे व राहिलेला टीडीएस फायनल बीलातून कापणे	१८२

फायनल बिलातून पूर्वी दिलेला अडवांस वजा करुन बाकीचे बिल टीडिएस कापून बुक करणे	१८२
कॉन्ट्रक्टरकडून जमा झालेला टीडिएस सरकारला पे करणे	१८३
टीडिएस रक्कम पे करण्या करिता चलान नं २८१ जनरेट करा	१८४
टीडिएस कापल्यानंतर राहिलेली रक्कम पार्टीला पे करा	१८६
एनआरआयला केलेल्या पेमेंटमधून टीडिएस कापणे	१८६
अधिकार हस्तांतरणवरवर टीसीएस चार्ज करणे	१८८
ट्रान्सपोर्टेशन सर्विसेस खरेदी (गुड्स ट्रान्सपोर्ट एजन्सी) ट्रान्सपोर्टेशन बिल बुक करणे	१९०
सर्विस टॅक्स लायबिलिटी बुक करण्याकरिता जनरल व्हाऊचर क्रिएट करा	१९१
सर्विस टॅक्सची रिटर्न चार्ज मेकॅनिझम स्किम त्यावरील सर्विस टॅक्स आणि टीडिएस	१९२

प्रकरण 25 स्टॅट्यूटरी रिपोर्ट्स Statutory Reports On Direct & Indirect Taxes	१९६
टॅलीमध्ये वॅट कॉम्प्यूटेशन आणि फॉर्म २३१ मध्ये वॅट रिटर्न	१९६
टॅलीमध्ये वॅट अनेक्शर जे-१ आणि जे-२ रिपोर्ट तयार करणे	१९९
सीएसटी रिटर्न फॉर्म III (E) प्रमाणे	२००
सीएसटी फॉर्म रिसीट आणि इश्यू रजिस्टर	२०१
टीन नंबर प्रमाणे सेल्स पर्चेस रजिस्टर १-०४-१४ ते ३१-०३-१५ करिता तयार करा	२०१
पार्टीवाईज सेल्स पर्चेस रजिस्टर १-०४-१४ ते ३१-०३-१५ करिता तयार करा	२०२
टीडिएस कॉम्प्यूटेशन TDS Computation	२०२
पार्टीवाईज टीडिएस कॉम्प्यूटेशन TDS Computation - Party wise Report	२०३
खर्च वाईज टीडिएस कॉम्प्यूटेशन TDS Computation - Expenses Wise Report	२०४
टीडिएस पेयेबल TDS Payable	२०४
टीडिएस चालान रिकन्सिलिएशन TDS Challan Reconciliation	२०५
टीडिएस रिटर्नस आणि फॉर्म नं. १६ ए TDS Return and Form 16A	२०५
टॅलीमध्ये फॉर्म नं. १६ ए फॉर्मेट टॅलीमध्ये फॉर्म नं. २७ डि फॉर्मेट टॅलीमध्ये फॉर्म नं. २७ बी फॉर्मेट	२०६, २०७, २०८
फॉर्म नं. २६क्यू, २७क्यू, २६, २७, अनेक्शर २६क्यू, अनेक्शर २७क्यू, अनेक्शर २६, अनेक्शर २७	सीडीमध्ये
टीसीएस रिटर्नस आणि टीसीएस चालान रिकन्सिलिएशन आणि फॉर्म नं. २७ डि रिकन्सिलिएशन	सीडीमध्ये
फॉर्म नं. 27EQ आणि फॉर्म नं. २७ बी रिकन्सिलिएशन	सीडीमध्ये
एक्साईज ड्यूटी नियमा प्रमाणे सेल्स रजिस्टर तयार करा	२१०
सर्विस टॅक्स कॉम्प्यूटेशन रिपोर्ट Service Tax Computation Report	२१०
इनपुट क्रेडिट समरी आणि सर्विस टॅक्स पेयेबल	२११
खरेदीवरच्या सर्विस टॅक्सचे क्रेडिट घेणे आणि रिटर्नसल डिटेल	सीडीमध्ये

इंडेक्सचा राहिलेला भाग पान नं. ८ वर पहा

पान नं. ६ वरील इंडेक्सचा राहिलेला भाग

प्रकरण 26	सेट्रल एक्साईज ड्यूटी आणि सेनवॉट (उत्पादकावर) Excise Duty & CENVAT	२१२
	सेट्रल एक्साईज म्हणजे काय? आणि चार्ज करण्याच्या सेक्शन ३ प्रमाणे कंडिशनस	२१२
	सेट्रल एक्साईज मुल्यांकनाच्या पध्दती Valuation Methods	२१२
	Tally.ERP मध्ये एक्साईज ड्यूटी ॲक्टिव्हेट करा Activating Excise Duty	२१३
	टॅरिफ क्लासिफिकेशन Tariff Classifications	२१७
	मागच्या वर्षी शिल्लक सेट्रल एक्साईजचे नवीन वर्षात क्रेडिट घेणे	२२३
	मागच्या वर्षी जमा केलेल्या सेट्रल एक्साईजचे नवीन वर्षात अकाउंटिंग	२२४
	मागच्या वर्षी पीएलए मधील शिल्लक सेट्रल एक्साईजचे नवीन वर्षात अकाउंटिंग	२२५
	एक्साईज डिलर्स कडून केलेल्या खरेदीवरील एक्साईजचे क्रेडिट घेणे	२३०
	डिलर्स कडून केलेल्या खरेदीवर एक्साईजचे क्रेडिट कांही दिवसानंतर घेणे	२३१
	खरेदीवरील राहिलेल्या एक्साईजचे क्रेडिट घेण्याकरिता डेबीट नोट इशु करणे	२३१
	कॅपीटल गुड्सच्या खरेदीवरील एक्साईजचे क्रेडिट घेणे	२३२
	जनरल व्हाउचरचा उपयोग करून सेनवॉट क्रेडिट घेणे	२३७
	फिनिशड प्रोडक्ट्स (मिनरल वॉटरचे) उत्पादन कर	२३८
	एक्साईज रुल्स ११ प्रमाणे एक्साईज इनव्हाईस तयार करा	२४०
	एक्साईज इनव्हाईस प्रोडक्ट्सच्या इतर नियमाप्रमाणे तयार करा.	२४२
	उत्पादित केलेल्या प्रोडक्ट्सची विशिष्ट दराने विक्री करणे	२४३
	प्रोडक्शन करिता न वापरलेले रॉ-मटेरियल, मशीनरी कारखान्यातून हलवणे	२४४
	फायनल प्रोडक्टवर एक्साईज चार्ज होत असल्यास कॅप्टीव्ह कन्झम्पशन	२४५
	फायनल प्रोडक्ट एक्साईज एक्झम्प्ट असल्यास कॅप्टीव्ह कन्झम्पशन	२४७
	एक्स्पॉर्ट अकाउंटिंग Accounting Exports	२४८
	सेनवॉट रिव्हर्सल रिफंड अकाउंटिंग	२४९
	मटेरियलवरील सेनवॉट क्रेडिट रिव्हर्स करा	२५०
	अमोर्टायझेशन सेल्स अकाउंटिंग	२५२
	एक्साईज कॉम्प्युटेशन Excise Computation	२५३
	स्टॉक रजिस्टर, पीएलए रजिस्टर, समरी, सेनवॉट रजिस्टर्स, फॉर्मस इ-आर १, इ-आर ५, इ-आर ६, इ-आर ८	सीडीमध्ये
	एक्साईज पेमेंट करण्याकरिता G.A R.-7 चलान तयार करणे आणि प्रिंट करणे.	२५५

Learn Complete Share Market from 27 years experienced person. Self written Book in Marathi is FREE

Contact Subhash Pande RCE Nashik 9175882117

टॅली-ईआरपी ९ ची ओळख Introduction of Tally.ERP 9.

टॅलीच्या -ईआरपी ९ मध्ये सर्व प्रकारचे टॅक्सेस (TCS, TDS, VAT, CST, Excise Duty, Cenvat, Service Tax) त्यांचे टॅक्स रिटर्नस् तयार करता येतात. Payroll पेरोल बनवणे सोपे जाते. त्यात फिक्स पे, उक्ता कामाचा मोबदला (उधड मजूरी), ओवर टाईम काढता येतो. प्रोफेशनल टॅक्स, पी.एफ, ई एस आय, टीडीएस कॅलक्युलेट करता येतात. Gratuity ग्रॅच्युईटी काढता येते. ह्या सॉफ्टवेअरमध्ये फारच लवचिकता आहे. ह्याला आपल्या व्यापारामध्ये आवश्यकतेनुसार कस्टमाईज करता येते. लहान व्यवसाय असल्यास ह्याचे कार्य सिमित आणि व्यवसाय मोठा असल्यास ह्याचे कार्याची व्याप्ती वाढवता येते.

पूर्वी लहान व मध्यम व्यापारी आपला नफा डिक्लेअर करून टॅक्स भरत असत त्यांना अकाउंट बुक्स मॅटेन करणे बंधनकारक नव्हते. पण संपूर्ण भारतात व्हॅट VAT 'मुल्यवर्धित कर' सुरू झालेला आहे. हा कर खरेदी/विक्रीवर आकारला जातो. मालाची विक्री करणा-या व्यापा-यांनी Value added Tax 'व्हॅट'गोळा करायचा आणि भरायचा प्रत्येक खरेदी/विक्रीवर कर आकारणे आवश्यक राहिल. यामुळे व्यापा-यावर statutory responsibility वैधानिक जवाबदारी सरकारने टाकलेली आहे. ह्या शिवाय सर्विस टॅक्स, एक्साइज, इनकमटॅक्स इत्यादी टॅक्सेशनची तंतोतंत माहिती टॅलीच्या नवीन वर्जनमध्ये ठेवता येते.

ह्यामुळे व्यापा-याला अकाउंट बुक्स मॅटेन करणे बंधनकारक झालेले आहे. टॅली, अकाउंट आणि सर्व प्रकारचे टॅक्सेशन शिकल्यास रू ३५,००० प्रती महिन्याची नोकरी सहज प्राप्त होऊ शकते.

टॅली-ईआरपी ९ सुरु करणे Getting Started with Tally.ERP 9

टॅली-ईआरपी ९ मध्ये अकाउंटची कामे कमी वेळात जास्तीत जास्त कंपन्यांचे काम शास्त्रशुद्ध पद्धतीने, आपणाला पाहिजे त्या भाषेत मॅटेन करता येतात.

नवीन टॅली.ईआरपी ९ वर्जनची वैशिष्ट्ये New Features in Tally.ERP 9

नवीन टॅली.ईआरपी-९ वर्जनची वैशिष्ट्ये खालील प्रमाणे आहेत

(१) दुरच्या माहितीचे संकलन (२) टॅली-नेटचा उपयोग

(३) इन्स्टालेशनची सोपी पध्दत (४) टॅली-ईआरपी ९ चे लायसन्सींग

(५) कंट्रोल सेंटर Control Centre (६) सपोर्ट सेंटर Support Centre

(७) Configure Tally.ERP 9 from Tally.ERP 9

(८) टॅली-ईआरपी.९ चा नवीन लुक (९) पेरोल फिचरच्या उपयोगिते वाढ (१०) मॅन्यूफॅक्चररसाठी एक्साईज

ह्याची विस्तारपूर्वक माहिती सीडीमध्ये पहा
RCE Nashik 9175882117

टॅली-ईआरपी ९ वर्जनची इतर वैशिष्ट्ये

Tally-ERP 9 Other Features

ह्याची विस्तारपूर्वक माहिती सीडीमध्ये पहा
RCE Nashik 9175882117

प्रकरण नं

२

अकाउंट विषयक ज्ञान असावे लागते

Required Knowledge of Accounts

मॅन्युअल अकाउंट आणि टॅली अकाउंट दोन्हीमध्ये अकाउंटचे बेसीक ज्ञान असणे आवश्यक आहे. ते एका परिपक्व व्यापा-याला माहीत असते. डबल एन्ट्री सिस्टीमची माहीती असावी लागते.

मॅन्युअल अकाउंट ही एक वैधानिक पद्धत असून आजच्या युगात सर्वोत्तम मानली जाते. ही सिस्टीम इटलीच्या लूकास पैसियोली ह्यांनी शोधून काढली आहे. ह्याला डबल एन्ट्री सिस्टीम असे सुध्दा म्हणतात. जमा Credit आणि नावे Debit ही अकाउंट रूपी रथाची दोन चाके आहेत. प्रत्येक एन्ट्री दोन प्रकाराने होते. जसे व्यापारात पैसा, वस्तु वा सेवा आयात झाली तर त्या संबंधीत खात्यात नावे टाकले जाते आणि ज्याने पैसा, वस्तु वा सेवा प्रदान केली त्या संबंधीत खात्यात जमा केले जाते.

	Real Accounts	Personal Accounts	Nominal Accounts
Debit	What Comes in	The Receiver	Expenses and Losses
Credit	What Goes out	The Giver	Incomes and Gains

व्यापारात पैसा (भांडवल) आणल्यास त्याचे सुध्दा दोन प्रकाराने अकाउंट होते रोख खात्यात नावे टाकले जाते व भांडवल खात्यात जमा केले जाते.

अकाउंट व्यापारातील आर्थिक व्यवहारावर नियंत्रण ठेवते. प्रत्येक व्यवहाराचे वर्गीकरण केले जाते. माहवारी वा वार्षिक नफा नुकसान, देणे घेणे, व्यापारातील उपलब्ध रोख, संपत्ती व स्टॉक ह्या बदलची माहीती ठेवली जाते. ही माहीती ट्रायल बॅलन्स, बॅलन्सशिट, ट्रेडिंग अकाउंट, प्रॉफिट अँड लॉस अकाउंट, कॅश फ्लो स्टेटमेंट बनवण्यासाठी आणि ईन्वेन्ट्री कंट्रोलसाठी वापरली जाते. ही माहीती इनकम टॅक्स/व्हॅट रिटर्न भरण्यासाठी, बँकेकडून कर्ज घेण्यासाठी आणि इतर कामासाठी उपयोगात येते.

अकाउंटचे मुख्य हेतु Objectives of the Accounts

अकाउंटिंगचे मुख्य हेतु पुढील प्रमाणे आहेत.

- (१) व्यापारातील आर्थिक व्यवहारावर नियंत्रण ठेवणे.
- (२) व्यापारातील देणे आणि घेणे ह्याची माहीती ठेवणे.
- (३) व्यापारात होणारा नफा आणि नुकसान ह्याची माहीती ठेवणे.
- (४) व्यापारातील उपलब्ध रोख, साधन संपत्ती, स्टॉक, फर्नीचर इत्यादी विषयीची माहीती ठेवणे.
- (५) व्यापारात होणा-या नफ्यावर इनकम टॅक्स, वॅट व इतर टॅक्स भरणे.
- (६) वेळोवेळी व्यवसायिक कार्यकुशलतेचे मुल्यमापन करणे.
- (७) ज्या बँकेकडून कर्ज घेतले त्या बँकेला वेळोवेळी व्यापाराच्या प्रगतीची व स्टॉक इत्यादी विषयीची माहीती पुरवणे.
- (८) व्यापारात दिवसेंदिवस नफ्याचे प्रमाण कसे वाढवले जाईल ह्याचे मार्गदर्शन अकाउंटिंगवरून मिळते.
- (९) नवीन व्यापार सुरू करावयाचा असेल किंवा आहे तो व्यवसाय वाढवावयाचा असेल तर अकाउंटचा फार फायदा होतो. आपणाकडे उपलब्ध साधन संपत्ती, स्टॉक, असेट्स उपलब्ध मॅनपावर, सध्याचे संडरी डेटर्स व

अकाउंट्समध्ये उपयोगात येणारे अकाउंट्स बुक्स Books of Accounts

- (१) डे बुक (रोजमेळ, रोजकिर्द) Day Book
- (२) कॅश बुक (रोकड) Cash Book
- (३) बँक बुक Bank Book.
- (४) जर्नल बुक Journal Book
- (५) पर्चेस रजिस्टर Purchase Register
- (६) सेल्स रजिस्टर Sales Register.
- (७) बील बुक Bill Book
- (८) लेजर बुक Ledger Book
- (९) डेबीट नोट रजिस्टर Debit Note Register
- (१०) क्रेडिट नोट रजिस्टर Credit Note Register
- (११) सॅलरी रजिस्टर Salary Register
- (१२) स्टॉक रजिस्टर Stock Register

ह्याची विस्तारपूर्वक माहिती सीडीमध्ये पहा
RCE Nashik 9175882117

तयार होणारे अकाउंट्स रिपोर्ट्स Account Reports

- (१) ट्रायलबॅलन्स (तेरीज) Trial Balance
- (२) ट्रेडिंग अकाउंट (व्यापारी खाते, माल खाते)
Trading Account
- (३) प्रॉफिट अँड लॉस अकाउंट
Profit and Loss Account
- (४) बॅलन्स शिट (ताळेबंद, स्थितीविवरण)
Balance Sheet

ह्याची विस्तारपूर्वक माहिती सीडीमध्ये पहा
RCE Nashik 9175882117

प्रकरण नं

३

शट, आल्टर आणि डिलीट कंपनी

Shut, Alter & Delete Company

ह्याची विस्तारपूर्वक माहिती सीडीमध्ये पहा
RCE Nashik 9175882117

प्रकरण नं
४

टॅली.ईआरपी 9 कसे सुरु करावे.
How to Start Tally. ERP 9

टॅली.ईआरपी 9 कसे सुरु करावे How to start Tally?

टॅली.ईआरपी 9 चे आयकॉन डेस्कटॉपवर राहिल अशी व्यवस्था करवून घ्यावी. टॅली.ईआरपी 9 च्या आयकॉनवर माउसचा कर्सर घेउन डबल क्लिक केल्यास टॅली सुरु होते. सर्व प्रथम खाली दिलेला मेनु स्क्रीनवर डिस्प्ले होईल. त्यात सहा ऑप्शन्स दिलेले असतात.

Tally. ERP 9					[ ] [ ] [X]				
P-Print	E-Export	M-E-Mail	O-Upload	G-Language	K-Keyboard	K-Control Centre	H-Support Centre	H-Help	
Gateway of Tally								Ctrl + M	X
<i>Current Period</i>		<i>Current Date</i>		Company Info.					
List of Selected Companies				Select Company					
<i>Name of Company</i>		<i>Date of Last Entry</i>		Login as Remote User					
				Create Company					
				Backup					
				Restore					
				Quit					
		Version	License	Configuration	Calculator Ctrl + N		X		
Tally		Series A Release 5.1.1	Educational Mode	Stat 233 Latest			F 11: Features		
POWER OF SIMPLICITY		Edition Gold Users unlimitesd		Proxy None Server Port 9000 Running as ODBC Server			F 12: Configure		
Tally.ERP 9									

नवीन कंपनी “Create” करायची असल्यास

ह्या मेनुमधील “Create Company” ह्या ऑप्शनवर कर्सर घेउन क्लिक केल्यास स्क्रीनवर “Company Creation” हा मेनु ओपन होईल. त्यात नवीन कंपनी ओपन करावयाची आहे व नंतर ओपनींग बॅलन्सेस भरुन पुढील अकाउंट्स सुरु करावयाचे आहेत. नवीन मेनु पुढील प्रमाणे दिसेल. (पुढील पानावर पहा)

प्रकरण नं

५

स्टॉक आयटम्स, ग्रुप्स आणि गोडाऊन्स Stock Items, Groups & Godowns

इतर जुन्या वर्जन्स प्रमाणे टॅली.ईआरपी 9 च्या वर्जनमध्ये सुध्दा स्टॉक गोडाऊनवाईज, ग्रुपवाईज आणि व्हेरायटीवाईज मेंटेन करता येतो. ह्यासाठी आपल्या स्टॉकमध्ये जे आयटम्स आहेत त्याचे प्रॉपर ग्रुप्स आणि त्याचे गोडाऊनवाईज लोकेशन्स फिक्स करून घ्यावेत.

Agra Publishing House ``आग्रा पब्लिशिंग हाऊस`` ही कंपनी पूर्वी क्रिअेट झालेली आहे त्यात ओपनींग बॅलन्सेस सुध्दा भरलेत. पण त्यात रु.१,२०,००० चा फरक बॅलन्सशिफ्टच्या असेट्स साईडला होता मागच्या वर्षी जो क्लोजींग स्टॉक शिल्लक होता त्याचे ओपनींग बॅलन्स आपण ह्या प्रकरणात घेणार आहोत त्यामुळे रु.१,२०,००० चा फरक निघून जाईल.

गोडाऊन क्रिएट करण्यापूर्वी हे जरूर करा

मुख्य मेनु स्क्रीनवर असतांना एफ + 11 F + 11 Feature प्रेस करा. स्क्रीनवर Company Features हा मेनु ओपन होईल. ह्यानंतर Inventory Features ह्या ऑप्शनवर कर्सर घेउन क्लिक करा. Maintain Multiple Godowns ह्या ऑप्शन समोर Yes टाईप करा. ह्या नंतर एंटर एंटर प्रेस करा किंवा कंट्रोल + ए Ctrl + A Key प्रेस करा त्यामुळे भरलेली माहिती सेव्ह होते.

(अ) स्टॉक गोडाऊन क्रिएट करणे Create Stock Godowns

प्रश्न नं. १ :-

१ एप्रिल २०१४ चे स्टॉकचे ओपनींग बॅलन्सेस भरण्यासाठी खालील गोडाऊन्स क्रिएट करा.

Name	Address	Under
M.I.D.C.	Satpur Nashik	Primary
City	Panchavati Nashik	Primary

स्पष्टीकरण :-

जर वरील मेनुमध्ये गोडाऊन्स हा ऑप्शन दिसत नसेल तर मुख्य मेनु स्क्रीनवर असतांना एफ + १२ F + 12 Configure प्रेस करा. Use ADDRESSES for Godowns ह्या ऑप्शन समोर "Yes" टाईप करा. ह्या नंतर एंटर एंटर प्रेस करा किंवा कंट्रोल + ए Ctrl + A Key प्रेस करा व भरलेली माहिती सेव्ह करा.

आता Godowns गोडाऊन्स क्रिएट करण्याकरिता खालील फॉर्मूला प्रेस करावा लागेल.

Gateway of Tally (GOT) → Inventory Info. → GoDowns → Create

"Godowns Creation" चे फॉर्मेट जागेअभावी पुढील पानावर दिलेले आहे.

ह्या नंतर स्क्रीनवर "Godowns Creation" हा मेनु ओपन होईल तो मेनु खालील प्रमाणे असतो. (हा नवीन मेनु जागे अभावी पुढील पानावर दिलेला आहे) त्यात Name चे समोर M.I.D.C. ह्या गोडाऊनचे नाव टाईप करावे. Address चे समोर गोडाऊनचा पत्ता टाईप करावा. Under चे समोर "Primary" हा ऑप्शन सिलेक्ट करावा. ह्या नंतर "Allow Storage of materials" ह्या ऑप्शन समोर "Yes" टाईप करा. ह्या नंतर एंटर एंटर प्रेस करा किंवा कंट्रोल + ए Ctrl + A Key प्रेस करा व भरलेली माहिती सेव्ह करा. असेच City गोडाऊन क्रिएट करा.

प्रकरण नं ६

डाटा एंट्रीजची पूर्व तयारी Preparation for Data Entries

सर्व प्रकारचे व्हाउचर्स टॅली अकाउंटमध्ये बेसिक डाक्यूमेंट्स समजल्या जातात. अकाउंटमध्ये कांही व्यवहार बुक करण्यासाठी व्हाउचरची आवश्यकता असते. त्यालाच टॅली अकाउंटमध्ये creating a voucher or voucher entry असे म्हणतात. टॅली अकाउंटमध्ये व्हाउचर ऑन लाईन तयार करता येतात.

व्हाउचर्सचे प्रकार Types of Vouchers

टॅली अकाउंटमध्ये व्हाउचर्सचे मुख्य दोन प्रकार आहेत.

- (1) अकाउंट व्हाउचर्स Accounting Vouchers
- (2) इन्व्हेंट्री व्हाउचर्स Inventory Vouchers

ACCOUNTING VOUCHERS	
(F4)	Contra Voucher
(F5)	Payment Voucher
(F6)	Receipt Voucher
(F7)	Journal Voucher
(F8)	Sales Voucher /Invoice
(CTRL+ F8)	Credit Note Voucher
(F9)	Purchase Voucher
(CTRL+ F9)	Debit Note Voucher
(F10)	Reversing Journals
(CTRL+ F10)	Memo voucher

INVENTORY VOUCHERS	
(Alt+F4)	Purchase Order
(Alt+F5)	Sales Order
(Alt+F6)	Rejections Out
(Ctrl+ F6)	Rejections In
(Alt+F7)	Stock Journal
(Alt+F8)	Delivery Note
(Alt+F9)	Receipt Note
(Alt+F10)	Physical Stoc

टॅली अकाउंटमध्ये वरील कांही स्टॅंडर्ड व्हाउचर्स आधीपासूनच बनवलेले आहेत पण व्यापाराच्या स्वरूपानुसार त्यात बदल करता येतो. इतकेच नाही तर कांही नवीन प्रकारचे व्हाउचर्स सुध्दा क्रिएट करता येतात. उदा.जर आपणास कॅश व्हाउचर आणि बँक व्हाउचर्स मध्ये कांही बदल करायचे असतील किंवा नवे स्वरूपात व्हाउचर्स बनवायचे असतील तर ते बनवता येतात.

अकाउंट व्हाउचरसाठी उपयोगी मेनु Types of Menus for Accounting Vouchers

☞(1) Contra Entry (F4)

बँकेत कॅश भरणे किंवा बँकेतून कॅश विड्या (चेक किंवा एटीएमने) करणे किंवा एका बँकेतून दुस-या बँकेत कॅश ट्रान्सफर करणे. ह्यासाठी ह्या मेनुचा उपयोग होतो. As per accounting rules, Contra Entry is a transaction indicating transfer of funds from: (a) Cash account to Bank account (b) Bank account to Cash account (c) Bank account to Bank account. For example, you wish to

प्रकरण नं

७

एप्रिल २०१४ च्या डाटा एंट्रीज

Data Entries for April 2014

टॅलीचे पहीले पेज ओपन झाल्यावर एफ-१ F-1 Gateway of Tally (GOT) → Select Company (F1) क्लिक केल्यावर कंपन्यांच्या नावाची यादी डिस्प्ले होते त्यातून “आग्रा पब्लिशिंग हाऊस” ही कंपनी “Select” सिलेक्ट करावी म्हणजे “आग्रा पब्लिशिंग हाऊस” “Agra Publishing House” ही कंपनी ओपन होते. सुरुवातीला आपण फायनान्शियल ओपनींग बॅलन्सेस भरलेत त्यावेळी बॅलन्सशिटमध्ये १,२०,००० रुपयाचा फरक होता. नंतर स्टॉकचे ओपनींग बॅलन्सेस भरलेत त्यावेळी १,२०,००० रुपयाचा फरक राहीला नव्हता. ह्याचाच अर्थ असा की आता पर्यंत आपण मास्टर मोडमध्ये काम केले आता आम्हाला अकाउंटिंग व्हाउचर मोडमध्ये काम करावयाचे आहे. ह्यानंतरच डे बुक तयार होईल. सुरुवातीला एप्रिल 2014च्या डाटा एंट्रीज करावयाच्या आहेत. “आग्रा पब्लिशिंग हाऊस” ही कंपनी ओपन करा आणि खालील फॉर्मूला प्रेस करावा.

Gateway of Tally (GOT) → Accounting Vouchers

वरील फॉर्मूला प्रेस केल्यावर परत F12 प्रेस करा आणि “Use Single Entry mode for Pymt/Rcpt/Contra” ह्या ऑप्शनसमोर “No” टाईप करा आणि “Use Cr/Dr instead of To/By during entry” ह्या ऑप्शनसमोर “Yes” टाईप करा आणि एंटर एंटर प्रेस करून परत मुख्य मेनु मध्ये या.

प्रश्न नं. १ :-

१ एप्रिल २०१४ रोजी बँक ऑफ इंडियाचा चेक नं. १२५५७४ रु. १०,००० चा बँकेत देउन कॅश काढली. प्रॉपर एंट्री करा.

स्पष्टीकरण :-

बँकेत कॅश भरणे किंवा बँकेतून कॅश विडूा करणे किंवा एका बँकेतून दुस-या बँकेत कॅश ट्रान्सफर करणे. ह्यासाठी “Contra” ह्या मेनुचा उपयोग होतो. एफ- ४ F-4 प्रेस करा स्क्रीनवर “Contra” मेनु ओपन होतो. बँक ऑफ इंडिया मधून कॅश काढायची आहे. ह्या एंट्रीचे नेचर समजून घ्या. असे समजा बँक ऑफ इंडिया आणि कॅश ह्या दोन भिन्न व्यक्ति आहेत. बँक ऑफ इंडिया “Bank of India” नावाच्या व्यक्तितने कॅश दिली म्हणून त्याचे खाते जमा करावे लागेल आणि कॅश “Cash In Hand” नावाच्या व्यक्तितला कॅश मिळाली म्हणून त्याचे खाते नावे टाकावे लागेल.

Answer:- Cr to Bank of India 10,000/- and Dr to Cash a/c 10,000/-

प्रश्न नं. २ :-

१ एप्रिल २०१४ रोजी इंटरेस्ट पेयेबल रु. ३,००० कॅशमध्ये पे केलेत. प्रॉपर एंट्री करा.

स्पष्टीकरण :-

येथे पैसे पे केलेत म्हणजे पेमेंट झाले ह्यासाठी एफ- ५ F-5 प्रेस करा स्क्रीनवर “Payment” मेनु ओपन होतो. असे समजा इंटरेस्ट पेयेबल आणि कॅश ह्या दोन भिन्न व्यक्ति आहेत. इंटरेस्ट पेयेबल “Interest Payable” नावाच्या व्यक्तितला कॅश मिळाली म्हणून त्याचे खाते नावे टाकावे लागेल. कॅश “Cash In Hand” नावाच्या व्यक्तितने कॅश दिली म्हणून त्याचे खाते जमा करावे लागेल.

Answer:- Dr to Interest Payable 3,000/- and Cr to Cash a/c 3,000/-

32. शुध्द मराठी भाषेत टॅली-ईआरपी-9 अकाउंट्स / टॅक्सेशन थिअरी सह शिका by RCE Nashik 9175882117

प्रकरण नं

८

मे २०१४ च्या पर्चेसच्या डाटा एंट्रीज Data Entries for May 2014 for Purchases

आपण एप्रिल महिन्यामध्ये कॅश, बँक, जनरल इत्यादी साधारण एंट्रीज केल्यात त्याच कंपनीमध्ये आता आपल्याला मटेरियल खरेदीच्या एंट्रीज करावयाच्या आहेत “आग्रा पब्लिशिंग हाऊस” ही कंपनी आगोदरच क्रिएट झालेली आहे ती ओपन करा आणि खालील पर्चेसच्या एंट्रीज करा. Open “Agra Publishing House” company and make following Purchase Entries.

पर्चेस अकाउंट सुरु करण्यापूर्वी मेनू मेनू स्क्रीनवर असतांना एफ-११ F-11 प्रेस करा व खालील ऑप्शन्स समोर “yes” टाईप करा.

Accounting Features

Allow Invoicing

Enter Purchases in Invoice Format

Use Debit/Credit Notes

Use Invoice mode for Credit Notes

Use Invoice mode for Debit Notes

Inventory Features

Use different Actual & Billed Qty.

Separate Discount Column on Invoices

खरेदी बीलाचे अकाउंट (व्हाउचर फिडिंग किंवा डाटा एंट्री) “Accounting Voucher” मेनुमध्ये करावे लागेल त्यासाठी खालील फॉर्मूला प्रेस करावा.

Gateway of Tally (GOT) → Accounting Vouchers → F9

प्रश्न नं. १ :-

१ मे २०१४ रोजी आम्ही निता बुक कंपनी कडून माल खरेदी केला. त्यासाठी त्यांनी त्यांचे बील नं.१०२७ पाठवले आहे. बीलाची डिटेल्स खालील प्रमाणे आहे.

Name of the Book:- Consumer Protection Act 1986

Qty 300 No's

Godown:- MIDC

Group:- Law Books

त्यांचे बीलात पुस्तकाचा रेट रु. ७५ प्रती बुक चार्ज केला असून इतर खर्च बीलात चार्ज केलेला नाही.

स्पष्टीकरण :-

ह्या बिलाचे अकाउंट (व्हाउचर फिडिंग किंवा डाटा एंट्री) करावयाचे आहे. ह्यासाठी एफ-९ F-9 प्रेस करा स्क्रीनवर पर्चेस “Purchase” मेनु ओपन होईल. F2 प्रेस करून आगोदर १ मे २०१४ ही तारीख सेट करून घ्या. नंतर रेफरन्स नं.समोर १०२७ हा बील नं.टाईप करा (as a Bill No.). पार्टी नेम समोर निता बुक कंपनी हे नवीन अकाउंट क्रिएट करा ह्याकरिता आल्ट सी प्रेस करा ह्याला “Sundry Creditors” हा ग्रुप अलॉट करा. “Purchase Ledger” समोर कर्सर आल्यावर “Purchase Account” हे नवीन अकाउंट क्रिएट करा ह्याकरिता आल्ट सी प्रेस करा ह्याला “Purchase Account” हा ग्रुप अलॉट करा.

“Name of Item” ह्या टायटलचे खाली कर्सर आल्यावर “Consumer Protection Act 1986” हे नवीन स्टॉक आयटम क्रिएट करा ह्याकरिता आल्ट सी प्रेस करा ह्याला “Law Books” हा ग्रुप अलॉट करा. ह्या आयटमला युनिट सिलेक्ट करा आणि एंटर प्रेस करा. “List of Godowns” समोर कर्सर आल्यावर MIDC गोडाउन आपोआप डिस्ले

प्रकरण नं

९

जुन २०१४ च्या जनरल डाटा एंट्रीज General Data Entries for June 2014

ह्या प्रकरणात आपल्याला जनरल एंट्रीज करायच्या आहेत जसे डेप्रीशिएशन, बँकेचे व्याज, सेल्स कमीशन, दुस-याला पे केलेले व्याज इत्यादी.

प्रश्न नं. १ :-

१ जुन २०१४ रोजी प्लांटवर १०% डेप्रीशिएशन (अवक्षयन) चार्ज करा.

स्पष्टीकरण :-

ह्या एंट्रीत सेल, पर्चेस, रिसीट किंवा पेमेंट नाही म्हणून ह्याची एंट्री एफ-७ F-7 ह्या मेनुमध्ये करावी लागेल. एफ-7 प्रेस करा स्क्रिनवर “Journal” मेनु ओपन होतो. आगोदर प्लांटचे बॅलन्स माहीत करून घेण्यासाठी Dr. समोर प्लांट खात्याला कॉल करा त्याचे नावाखाली करंट बॅलन्स (१,९५,०००) जे येईल त्यावर १०% डेप्रीशिएशन Rs.१९,५००- चार्ज करावे. डेप्रीशिएशन हे खाते नवीन असल्यामुळे क्रिअेट करावे लागेल त्यासाठी Alt+C प्रेस करा स्क्रिनवर लेजर क्रिअेशन मेनु ओपन होईल. डेप्रीशिएशन खाते क्रिअेट करा ह्याला “Indirect Expenses” ग्रुप घावा लागेल. प्लांट खाते जुणे असल्यामुळे क्रिअेट करण्याची आवश्यकता नाही. प्लांटची व्हॅल्यू १९,५००- ने कमी करण्यासाठी प्लांटला क्रेडिट करा.

Answer:- Dr to Depreciation 19,500/- and Cr to Plant 19,500/-

प्रश्न नं. २ :-

१ जुन २०१४ रोजी बँकेने त्यांच्या टर्म लोन “Term Loan (Bank of India)” खात्यावर व्याज ७% चार्ज केले त्याची प्रोव्हिजन तीन महिन्यासाठी करा.

स्पष्टीकरण :-

ह्या एंट्रीत सेल, पर्चेस, रिसीट किंवा पेमेंट नाही म्हणून ह्याची एंट्री एफ-७ F-7 ह्या मेनुमध्ये करावी लागेल. एफ-7 प्रेस करा स्क्रिनवर “Journal” मेनु ओपन होतो. आगोदर “Term Loan (Bank of India)” चे बॅलन्स माहीत करून घेण्यासाठी Dr. समोर “Term Loan (Bank of India)” खात्याला कॉल करा त्याचे नावाखाली करंट बॅलन्स (२,५०,०००) जे येईल त्यावर ७% व्याज (Rs.17,500/- (Rs. 4,375/- for 3 month’s) चार्ज करावे. “Interest paid to Bank” हे खाते नवीन असल्यामुळे क्रिअेट करावे लागेल त्यासाठी Alt+C प्रेस करा स्क्रिनवर लेजर क्रिअेशन मेनु ओपन होईल “Interest paid to Bank” खाते क्रिअेट करा ह्याला “Indirect Expenses” ग्रुप घावा लागेल. “Term Loan (Bank of India)” खाते जुणे असल्यामुळे क्रिअेट करण्याची आवश्यकता नाही. “Interest paid to Bank” ह्या खात्याला नावे आणि “Term Loan (Bank of India)” ह्या खात्याला जमा करावे लागेल. तेवढ्या रकमेने कर्जाची रक्कम वाढेल.

**Answer:-Dr to Interest paid to Bank 4,375/- & Cr to Term Loan
(Bank of India) 4,375/-**

प्रश्न नं. ३ :-

१ जुन २०१४ रोजी बँकेने त्यांच्या शॉर्ट टर्म लोन “Short Term Loan” खात्यावर व्याज १०% चार्ज केले त्याची प्रोव्हिजन तीन महिन्यासाठी करा.

प्रकरण नं

१०

जुलै २०१४ च्या सेल्सच्या डाटा एंट्रीज

Data Entries for July 2014 for Sales

Open "Agra Publishing House" company and make following Sales Entries.

"आग्रा पब्लिशिंग हाऊस" Agra Publishing House ही कंपनी ओपन करा. सेल्सचे सर्व प्रकारचे व्यवहार सुरु करण्यापूर्वी F-11 प्रेस करा व डिस्प्ले झालेल्या तीन ऑप्शन्सपैकी "Inventory Features" हा ऑप्शन सिलेक्ट करा "Allow Sales Order Processing" ह्या ऑप्शन समोर "No" टाईप करा व परत मुख्य मेनु मध्ये या.

Gateway of Tally (GOT) → Accounting Vouchers → F8

प्रश्न नं. १ :-

१ जुलै २०१४ रोजी आशा बुक्स कंपनीला आम्ही माल विकला त्यासाठी आम्ही आमचे बील नं १२५२ इश्यु केले. विकलेल्या मालाची डिटेल्स खालील प्रमाणे आहे. नियमा प्रमाणे प्रॉपर एंट्री करा.

a) Tally.ERP 9 (Ver 4.8)	Qty 150 No's	MIDC Godown	Rate Rs. 145 each
b) Income Tax Act 1961	Qty 50 No's	City Godown	Rate Rs. 140 each
c) Consumer Protection Act 1986	Qty 300 No's	MIDC Godown	Rate Rs. 100 each
d) Indian Labour Rules	Qty 500 No's	MIDC Godown	Rate Rs. 21 each

स्पष्टीकरण :-

ह्या बिलाचे अकाउंट (व्हाउचर फिडिंग किंवा डाटा एंट्री) करावयाचे आहे. ह्यासाठी एफ-८ F-8 प्रेस करा स्क्रीनवर सेल्स "Sales" मेनु ओपन होईल. F2 प्रेस करून आगोदर १ जुलै २०१४ ही तारीख सेट करून घ्या. नंतर रेफरन्स नं. समोर १२५२ हा बील नं. टाईप करा (as a Bill No.). पार्टी नेम समोर आशा बुक्स कंपनी हे नवीन अकाउंट क्रिएट करा ह्याकरिता आल्ट सी प्रेस करा ह्याला "Sundry Debtors" हा ग्रुप अलॉट करा. "Sales Ledger" समोर कर्सर आल्यावर "Sales Account" हे नवीन अकाउंट क्रिएट करा ह्याकरिता आल्ट सी प्रेस करा ह्याला "Sales Account" हा ग्रुप अलॉट करा.

"Name of Item" ह्या टायटलचे खाली कर्सर आल्यावर "Tally.ERP 9 (Ver 4.8)" हा स्टॉक आयटम सिलेक्ट करा आणि एंटर प्रेस करा. "List of Godowns" समोर कर्सर आल्यावर MIDC गोडाउन आपोआप डिस्प्ले होईल. Actual आणि Billed कॉलममध्ये प्रत्येकी १५० quantity टाईप करा आणि एंटर प्रेस करा. रेट 145 टाईप करा. Amount आपोआप डिस्प्ले होईल.

अशाच प्रकारे बाकीचे वरील तीन आयटम्स सिलेक्ट करा गोडाउन, क्वांटिटी आणि रेट टाईप करा सर्वांच्या सेल्स Amount आपोआप डिस्प्ले होतील. बिलाची टोटल खाली दिल्या प्रमाणे यावी.

Answer:- Total of Sales Bill should be Rs. 69,250/-

प्रश्न नं. २ :-

१ जुलै २०१४ रोजी गरवारे बुक्स कंपनीला आम्ही माल विकला. त्यासाठी आम्ही आमचे बील नं १२५३ इश्यु केले. विकलेल्या मालाची डिटेल्स खालील प्रमाणे आहे. नियमा प्रमाणे प्रॉपर एंट्री करा.

a) Mobile Repairing	Qty 200 No's	MIDC Godown	Rate Rs. 65 each
b) Madhume	Qty 300 No's	City Godown	Rate Rs. 21 each
c) Web Directory	Qty 125 No's	City Godown	Rate Rs. 55 each
d) Perfect English Speaking	Qty 150 No's	City Godown	Rate Rs. 95 each

प्रकरण नं
११

ऑगस्ट २०१४ च्या डाटा एंट्रीज Data Entries for August 2014

प्रश्न नं. १ :-

१ ऑगस्ट २०१४ रोजी बँक ऑफ इंडियाचा चेक नं. १२५५९५ रु. २०,००० चा बँकेत देउन कॅश काढली.

स्पष्टीकरण :-

बँकेत कॅश भरणे किंवा बँकेतून कॅश विड्या करणे किंवा एका बँकेतून दुस-या बँकेत कॅश ट्रान्सफर करणे. ह्यासाठी “Contra” ह्या मेनुचा उपयोग होतो. एफ- ४ F-4 प्रेस करा स्क्रीनवर “Contra” मेनु ओपन होतो. बँक ऑफ इंडिया मधून कॅश काढायची आहे. ह्या एंट्रीचे नेचर समजून घ्या. असे समजा बँक ऑफ इंडिया आणि कॅश ह्या दोन भिन्न व्यक्ति आहेत. बँक ऑफ इंडिया नावाच्या व्यक्तितने कॅश दिली म्हणून त्याचे खाते जमा करावे लागेल आणि कॅश नावाच्या व्यक्तिला कॅश मिळाली म्हणून त्याचे खाते नावे टाकावे लागेल. दोन्ही खाते जुणे असल्यामुळे क्रिअेट करण्याची आवश्यकता नाही.

Answer:- Cr to Bank of India 20,000/- and Dr to Cash a/c 20,000/-

प्रश्न नं. २ :-

१ ऑगस्ट २०१४ रोजी शहा मशीन्स ह्यांनी रु. १७,२५० ची मशीनरी पाठवली. त्यासाठी त्यांनी बील नं. २१६० इशु केले मशीनरी आणण्यासाठी गाडीभाडे रु. ३९० रोख पे केलेत.

स्पष्टीकरण :-

Entry No.1:-

आपला व्यवसाय हा मशीनरी खरेदी विक्रीचा नाही. ह्याची एंट्री एफ-७ F-7 ह्या मेनुमध्ये करावी लागेल. म्हणून एफ-7 प्रेस करा स्क्रीनवर “Journal” मेनु ओपन होतो. मशीनरी खात्याला नावे टाकावे लागेल आणि शहा मशीन्स ह्या खात्याला जमा करावे लागेल. दोन्ही खाते जुणे असल्यामुळे क्रिअेट करण्याची आवश्यकता नाही.

Answer:- Dr. Machinery 17,250 and Cr. Shah Machines 17,250

Entry No.2:-

गाडीभाडे रु. ३९० रोख पे केलेत. रोख पेमेंट झाले ह्यासाठी एफ-5 F-5 प्रेस करा स्क्रीनवर “Payment” मेनु ओपन होतो. प्रेंट अँड हमाली (गाडीभाडे) नावाच्या व्यक्तिला कॅश मिळाली म्हणून त्याचे खाते नावे टाकावे लागेल व कॅश ह्या खात्याला जमा करावे लागेल. दोन्ही खाते जुणे असल्यामुळे क्रिअेट करण्याची आवश्यकता नाही.

Answer:- Dr. Freight & Hamali 390/- & Cr. Cash In Hand 390/-

प्रश्न नं. ३ :-

१ ऑगस्ट २०१४ रोजी आशा बुक्स कंपनीकडून सिन्ध बँकेचा चेक नं. ३२१४७ रु. ५६,१०० चा आपल्या बील नं. १२५२ दि. ०२-०७-२०१४ रु. ६९,२५० आणि क्रेडिट नोट न. १३१५० साठी मिळाला. प्रेझेंट केल्यावर सदर चेक हॉनर झाला.

स्पष्टीकरण :-

येथे चेक मिळाला म्हणजे पैसे आलेत. ह्यासाठी एफ-६ F-6 प्रेस करा स्क्रीनवर “Receipt” मेनु ओपन होतो. असे समजा आशा बुक्स कंपनी आणि बँक ऑफ इंडिया ह्या दोन भिन्न व्यक्ति आहेत. आशा बुक्स कंपनी नावाच्या

प्रकरण नं

१२

टॅलीमध्ये बँकिंग

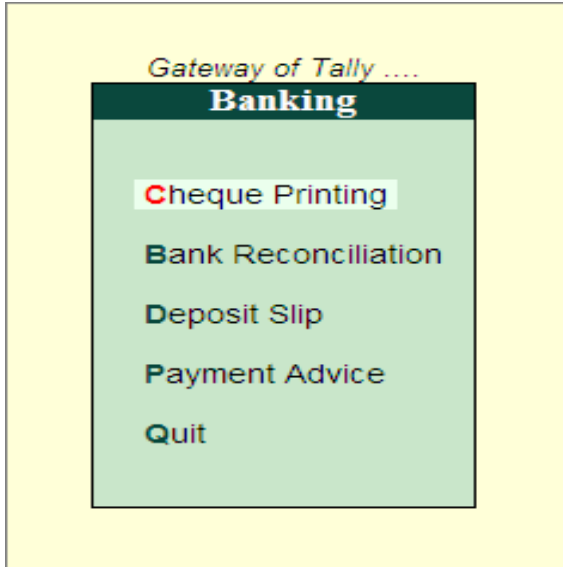
BANKING IN TALLY.ERP 9

टॅलीमध्ये बँकेचे वेगवेगळ्या प्रकारचे रेकार्ड मॅटेन करता येते. जसे बँक रिकन्सिलिएशन स्टेटमेंट, चेक डिपॉझिट स्लिप बुक रेकार्ड, चेक इश्यु अँडवाईसेस,चेक इश्यु रजिस्टर,स्लिप बुक रेकार्ड इत्यादी.

(अ) बँक रिकन्सिलिएशन स्टेटमेंट Bank Reconciliation Statement

बँकेच्या वेगवेगळ्या प्रकारच्या स्टेटमेंट्समध्ये हे फार महत्वाचे स्टेटमेंट आहे. प्रत्येक व्यापा-याला, अकाउंटला हे यायलाच पाहीजे. ह्या स्टेटमेंट मुळे आपण एका पर्टीक्यूलर महिन्यात किती चेक इश्यु केलेत त्यापैकी किती चेक्स बँकेत पास झालेत, कलेक्शनचे किती चेक आपण बँकेत जमा केले त्यापैकी किती चेक्स ऑनर झालेत त्यातले कांही चेक डिसऑनर तर झाले नाहीत ना? ह्याची माहिती मिळते. तसेच बँकेने आपल्या खात्यात कोणत्या रकमा जमा केल्यात व कोणत्या रकमा नावे टाकल्यात ह्याची माहिती मिळते.टॅलीमध्ये बँक रिकन्सिलिएशन स्टेटमेंट बनवता येते.त्यासाठी आगोदर खालील फॉर्मूला प्रेस करा.

Gateway of Tally (GOT) → Banking → Bank Reconciliation

Agra Publishing House NASHIK
List of Bank
BANK OF INDIA OVERDRAFT FROM BANK OF INDIA

वरील मेनु स्क्रीनवर डिस्प्ले झाल्यावर बँक ऑफ इंडिया वर कर्सर घेउन एंटर प्रेस करा.येथे आल्ट एफ-२ Alt F2 प्रेस करुन पिरेड ०१-०४-२०१४ ते ३१-०५-२०१४ असा घावा. स्क्रीनवर वरील पिरेडचे बँक बुक डिस्प्ले होईल.

सुचना:- जागे अभावी त्याचा फॉर्मेट पुढील पानावर दिलेला आहे.
बँक रिकन्सिलिएशन स्टेटमेंट डिस्प्ले करण्यासाठी खालील फॉर्मूला वापरला तरी चालते तो असा.

Gateway of Tally (GOT) → Display → Accounts Books → Cash/Bank Books → Select Bank Ledger → Select a month → Press F5: Reconcile

स्क्रीनवर वरील सिलेक्ट कलेल्या महिन्याचे बँक बुक डिस्प्ले होईल.आता बँक स्टेटमेंट पाहून चेक बँकेत ज्या तारखेला पास झाला ती तारीख भरावी. तसेच दुस-या पार्टीचे कलेक्शनचे चेक्स ज्या तारखेला बँकेत पास झालेत ती तारीख भरावी.अशा प्रकारे ह्या महिन्यात किती चेक्स इश्यु केलेत त्यापैकी किती चेक्स बँकेत पास झालेत तसेच दुस-या पार्टीचे कलेक्शनचे चेक्स किती भरलेत त्यापैकी किती पास झालेत त्यापैकी एकादा चेक डिसऑनर तर झाला नाही ना इत्यादी माहितीचे ज्ञान प्राप्त होते.

ह्या प्रकरणात आपल्याला व्याज आकारणी Interest Calculations विषयी शिकायचे आहे. व्याज आकारणी हा शब्द कॉर्पोरेट क्षेत्रातील अनेक महत्वाच्या विषयातील एक आहे. टॅलीच्या नवीन वर्जनमध्ये ही सुविधा आहे. व्याज आकारणी ही साधारणतः खालील बाबतीत केली जाते.

- (अ) उशिराने होणा-या वसूलीवर
- (ब) कर्मचारी नातेवाईक ह्यांना दिलेल्या कर्जावर
- (क) बँकेत ठेवलेल्या ठेवीवर

ह्यापैकी उशिराने होणा-या वसूलीवर व्याज आकारणी करणे अति महत्वाचे आणि किचकट पण आहे. कारण समजा रु. १,००,०००चा माल विकला. ६० दिवस क्रेडिट पिरेड दिलेले आहे. त्यानंतर १० दिवसांनी पार्टीने रु. ४०,००० दिले. पुढच्या १५ दिवसांनी रु. २५,०००चा रिजेक्टेड माल परत पाठवला आणि ३० दिवसांनी राहीलेले पैसे दिलेत. आता ह्यासर्वांवर मॅन्युअली व्याज चार्ज करणे कठिण आहे. वेगवेगळ्या वेळेला पार्टीने पेमेंट केलेले आहे. पण टॅलीमध्ये हे अचूक पणाने केले जाते.

Renuka Agencies ह्या पार्टीला व्याज चार्ज करा

त्यासाठी आगोदर खालील फॉर्मूला प्रेस करा.

Gateway of Tally (GOT) → F11 → Accounting Features

आता “Activate Interest Calculations” ह्या ऑप्शन समोर “Yes” आणि “Use Advanced Parameters” ह्या ऑप्शन समोर “No” टाईप करा आणि एंटर प्रेस करा. आपल्या Renuka Agencies ह्या पार्टीला व्याज चार्ज करावयाचे आहे. त्यासाठी आगोदर खालील फॉर्मूला प्रेस करा.

Gateway of Tally → Accounts Info. > Ledgers → Alter (Single) → "Renuka Agencies"

आता “Activate Interest Calculations” ह्या ऑप्शन समोर “Yes” आणि एंटर प्रेस करा. Interest Parameters हा मेनु स्क्रीनवर डिस्प्ले होतो.

आता “Calculate Interest Transaction-by-transaction” ह्या ऑप्शन समोर “Yes” आणि एंटर प्रेस करा. “Rate” ह्या ऑप्शन समोर “१०%” टाईप करा आणि एंटर प्रेस करा. “Interest Style” ह्या ऑप्शन समोर “365-Day Year” हा ऑप्शन सिलेक्ट करा आणि एंटर प्रेस करा. हा बदल सेव्ह करा.

Renuka Agencies ह्या पार्टीचे काढलेले व्याज चेक करा

Renuka Agencies ह्या पार्टीचे १० टक्के दराने व्याज कॅलक्युलेट केलेले आहे. ते बघण्यासाठी आगोदर खालील फॉर्मूला प्रेस करा.

Gateway of Tally → Display → Statements of Accounts → Interest Calculations → Ledger → "Renuka Agencies"

The report is similar to the Bill-wise Outstanding Statement. The last column gives the interest amount on the transaction. Select the line to be viewed in detail for its calculations. Format is given on next page.

तयार होणारे अकाउंट रिपोर्ट्स Account Reports

प्रत्येक व्यापा-याला आपण व्यापारात कोणत्या दिशेने जात आहोत हे जाणून घेण्याची उत्सुकता असते. त्याला हे माहित असायला हवे त्यामुळे व्यापारात तोटा होत असल्यास तो वेगवेगळे उपाय करून त्याचे रूपांतर फायद्यात होण्याविषयी प्रयत्न करू शकतो. टॅली कंपनीने त्यांच्या सॉफ्टवेअरमध्ये जवळजवळ सर्व प्रकारचे फायनल रिपोर्ट्स आणि स्टेटमेंट्स तयार करण्याची व्यवस्था केलेली आहे. इतकेच काय हे सर्व रिपोर्ट्स वेगवेगळ्या पध्दतीने काढता येतात. ते फायनल रिपोर्ट्स आणि स्टेटमेंट्स कोणकोणते ते आपण जाणून घेऊ.

(१) ट्रायलबॅलन्स (तेरीज) Trial Balance

सर्व प्रकारच्या एंट्रीज झाल्यावर सर्व खात्यांचे जमा, नावे आणि बॅलन्सच्या बेरजा कराव्या लागतात व ह्याची एक यादी बनवली जाते. त्यालाच ट्रायलबॅलन्स असे म्हणतात. ट्रायलबॅलन्सच्या जमा आणि नावे दोन्ही बेरजा सारख्याच आल्या पाहिजेत. ट्रायलबॅलन्समध्ये सर्व प्रकारच्या खात्याचे नेटबॅलन्स दाखवले जाते. डेबीट बॅलन्स डेबीट कॉलममध्ये आणि क्रेडीट बॅलन्स क्रेडीट कॉलममध्ये दाखवले जाते. ट्रायलबॅलन्स बनल्यावर सर्व प्रकारच्या खात्याची स्क्रुटीनी केली जाते. स्क्रुटीनीमध्ये कांही खात्यात बदल करावे लागले तर त्याचा इफेक्ट बुक्समध्ये घ्यावा नंतर पुन्हा फायनल ट्रायलबॅलन्स काढावा. स्क्रुटीनी नंतरच्या फायनल ट्रायल बॅलन्स पासून ट्रेडींग अकाउंट, प्रॉफिट अँड लॉस अकाउंट, बॅलन्सशिफ्ट इत्यादी महत्वाचे रिपोर्ट्स बनवले जातात. ट्रायलबॅलन्सचे प्रकार खालील प्रमाणे आहेत.

(अ) प्रायमरी ग्रुप ट्रायलबॅलन्स Primary Group Trial Balance

त्यासाठी आगोदर खालील फॉर्मूला प्रेस करा.

Gateway of Tally → Display → Trial Balance

(Period 01-04-2014 to 31-05-2014)

मल्टी नॅशनल कंपन्यामध्ये अशा प्रकारचा ट्रायल बॅलन्स काढावा लागतो. कारण त्यांचा टर्नओवर हा मिलियन्स / कोटींमध्ये असतो. तेथे शंभर हजार ह्या रकमेला जास्त महत्व नसते.

Agra Publishing House CIN: U95314763574965147953		
Trial Balance 1-Apr-2014 to 31-Aug-2014		
Particulars	Closing Balance	
	Debit	Credit
Capital Account	31886.00	250000.00
Loans (Liability)		705000.00
Current Liabilities		210161.00
Fixed Assets	735850.00	
Investments	65000.00	
Current Assets	343157.00	
Sales Accounts		189848.00
Purchase Accounts	137700.00	
Direct Expenses	3077.00	
Indirect Incomes		57461.00
Indirect Expenses	95790.00	
Profit & Loss A/c	10.00	
Grand Total	1412470.00	1412470.00

प्रकरण नं

१५

पगार पत्रक (सॅलरी शिट)

PAYROLL (Salary Sheet) & Income Tax

टॅली-ईआरपी-9.0च्या वर्जनमध्ये अकाउंटिंग आणि इन्वेंटरी कंट्रोल तर चांगल्या प्रकारे मॅटेन करता येतेच शिवाय पॅरोल सुद्धा चांगल्या प्रकारे बनवले जाते. ह्यात सर्व प्रकारचे पगार (जसे बेसीक, डीए, एचआरए, कॅटीन अलाउन्स, व्हेकल अलाउन्स, कन्व्हेयान्स अलाउन्स इत्यादी), कर्मचा-यांना मिळणारे इन्क्रिमॅन्ट्स, ओवर टाइम, उधड (उक्ता) कामाचा मिळणारा मोबदला इत्यादींचे कॅलक्यूलेशन करता येतात. पगारी, बिनपगारी रजा, लिक् एनकॅशमेंट चा हिशोब ठेवता येतो. एखाद्या कर्मचा-याने पाच वर्ष काम केल्यावर नोकरी सोडल्यास तो ग्रॅच्युइटी घेण्यास पात्र होतो त्याचे कॅलक्यूलेशन करता येतात. कर्मचारी दुस-या देशात रहात असला तर त्या त्या करंसीमध्ये ड्राफ्ट काढता येतो.

पगारातून स्टॅट्यूटरी डिडक्शन्स (जसे एम्प्लॉयर / एम्प्लॉईज इएसआय कॉन्ट्रीब्यूशन्स, एम्प्लॉयर/एम्प्लॉईज पीएफ कॉन्ट्रीब्यूशन्स, प्रोफेशनल टॅक्स, टीडीएस, एलआयसी इत्यादी) कापणे व मुदत संपण्याचे आगोदर सरकारी तिजोरीत जमा करणे ही कामे पॅरोलमध्ये करता येतात. डायरेक्ट व्हाउचर एंट्री करता येते. सॅलरी आणि अनपेड सॅलरीचे पेमेंट आणि डायरेक्ट व्हाउचर एंट्री करता येतात. दिवाळीचा बोनस कॅलक्युलेट करता येतो. ह्याशिवाय पेस्लीप प्रिंटींग, फ्लेक्झीबल सॅलरी/वेजेस अटेंडन्स रजिस्टर, लिक् आणि ओवर टाइम रजिस्टर, ग्रॅच्युइटी आणि एक्सपाट रीपोर्ट, इतर स्टॅट्यूटरी रीपोर्ट्स बनवता येतात. Tally Payroll also support a configurable Payslip printing, flexible Salary/Wages, Attendance, Leaves and Overtime registers, Gratuity, Expat Reports and required statutory reports.

नवीन कंपनी क्रिएट करा. Create New Company

पॅरोल (पगार पत्रक) अकाउंट सुरु करण्यापुर्वी आपल्याला नवीन कंपनी क्रिएट करावी लागेल. नवीन कंपनी क्रिएट करुन खालील माहीती भरा.

Name	:Panchwati Machines	Enable Auto Backup	: Yes
Mailing Name	:Panchwati Machines	Currency Syball	: Rs.
Address	:Canada Corner	Maintain	:Accounts with Inventory
Statutory Compliance	:India	Financial yr From	:01-04-2014
State	:Maharashtra	Books begining From	:01-04-2014
Pin Code	:422001	Tally Vault Password	:enter
Telephone No.	:0253-6245601	Use Security Control	:yes

टॅली-ईआरपी-9 मध्ये पॅरोल फिचर्स अॅक्टिवेट करा Activating Payroll in Tally. ERP9

मेन मेनु स्क्रीनवर असतांना एफ-११ प्रेस करा व "Accounting Features" ह्या मेनुवर कर्सर घेउन एंटर प्रेस करा. (1) "Maintain Payroll" आणि (2) "More than ONE Payroll/Cost Category" ह्या दोनही आप्शनसमोर "Yes" टाईप करा व एंटर प्रेस करा. व परत मेन मेनु मध्ये या.

Cost/Profit Centres Management

Maintain Payroll	? Yes
Maintain Cost Centres	? No
Use Cost Centre for Job Costing	? No
More than ONE Payroll / Cost Category	? Yes
Use Pre-defined Cost Centre Allocations during Entry	? No

प्रकरण नं

२३

टॅक्सेशनसह अकाऊंटिंग

ACCOUNTING WITH TAXATION

सुचना:-प्रकरण नं १६ ते २२ जागे अभावी सिडीमध्ये आहे

प्रश्न नंबर १

१ एप्रिल २०१४ ह्या तारखेला नवीन कंपनी क्रिएट करावयाची आहे त्याकरिता “Create Company” ह्या ऑप्शनवर क्लिक केल्यावर “Company Create” मेनु स्क्रीनवर डिस्प्ले होतो. त्या मेनुमध्ये खालील माहिती भरा व **Pacific Engineering Co** ह्या नावाची नवीन कंपनी क्रिएट करा.

Tally. ERP 9									
P-Print	E-Export	M-E-Mail	O-Upload	S-Shop	G-Language	K-Keyboard	K-Control Centre	H-Support Centre	H-Help
Company Creation Ctrl + M X									
Directory	: C:\Tally.ERP9\Data								
Name	: Pacific Engineering Co								
<u>Mailing & Contact Details</u>					<u>Company Details</u>				
Mailing Name	: Pacific Engineering Co				Currency Symbol	: Rs			
Address	: E-11 Satpur Industrial Nashik				Maintain	: Accounts with Inventory			
Statutory compliance for	: India				Financial Year From	: 1-4-2014			
State	: Maharashtra				Books Beginning From	: 1-4-2014			
PIN Code	: 422014				<u>Security Control</u>				
Telephone No	: 9175882117				Tally Vault Password (If any)	Just press Enter			
E-mail	: rceeducation@gmail.com				Use Security Control	Yes			
				Name of Administrator	Sharma				
				Password	100				
				Use Tally Audit Features	No				
				Disallow Opening in Educational Mode ?	No				
<u>Base Currency Information</u>									
Base Currency Symbol	: Rs.				Show Amounts in Millions	? No			
Formal Name	: Indian Rupees				Put a SPACE between Amounts & Symbol	? No			
Number of Decimal Places	: 2				Decimal Places for Printing Amounts in Words ?	2			
Is Symbol SUFFIXED to Amounts	: No								
Symbol for Decimal Portion	: Paise								
Q: Quit									
Product	Version	License	Configuration	Calculator	Ctrl + N	X			
Tally	Series A	<i>Educational Mode</i>	Stat 233 Latest						
POWER OF SIMPLICITY	Release 5.1.1		Proxy None						
Tally.ERP 9	Edition <i>Gold</i>		Server Port 9000						
	Users <i>unlimited</i>		Running as ODBC Server						

प्रकरण नं
२४

डायरेक्ट आणि इन डायरेक्ट टॅक्सेशन वरील उदाहरणासह प्रात्यक्षिक

आता आम्हाला व्हॅट,सिएसटी, टीडिएस, टीसिएस, एक्साईज, सर्व्हिसटॅक्स, वर्क्स कॅन्ट्रॉक्ट, जॉब वर्क इत्यादींवरील प्रॅक्टिकल एक्झाम्पल्स सोडवावयाचे आहेत.ह्यानंतर वेगवेगळ्या टॅक्सेशनवरील वेगवेगळे रिपोर्ट्स जसे फॉर्म नं २३१, फॉर्म नं ७०४, फॉर्म III ई, फॉर्म नं एसटी १ आणि ३ इत्यादी बघायचे व अपलोड करावयाचे आहेत.

सर्व प्रथम एफ ११ प्रेस करा व “Accounting Features” फिचर सिलेक्ट करुन खालील ऑप्शन्स समोर “yes”टाईप करा.

Accounting Features

Allow Invoicing

Enter Purchases in Invoice Format

Use Debit/Credit Notes

Use Invoice mode for Credit Notes

Use Invoice mode for Debit Notes

Inventory Features

Use different Actual & Billed Qty.

Separate Discount Column on Invoices

खरेदी बीलाचे अकाउंट (व्हाउचर फिडिंग किंवा डाटा एंट्री) “Accounting Voucher” मेनुमध्ये करावे लागेल त्यासाठी खालील फॉर्मूला प्रेस करावा.

Gateway of Tally (GOT) → Accounting Vouchers → F9

(१) राज्यांतर्गत खरेदी आणि त्यावर पे केलेली एक्साईज-व्हॅट

Purchase of Goods within a State and paid Excise/VAT

(अ) इनपुट व्हॅट १२.५ % अकाउंटिंग Accounting for Input VAT @ 12.5%

प्रश्न नंबर १:-

१ एप्रिल २०१४रोजी “DIAMOND ENGINEERS PVT.LTD.” ह्या पार्टीकडून माल खरेदी केला त्याकारिता त्यांनी त्यांचे बील नं. १२४ ईशु केले. दिलेल्या मालाची डिटेल्स खालील प्रमाणे आहे.

“Purchases-Excisable Goods 12.5%” Rs.340500/- ह्यावर पार्टीने पुढील टॅक्सेस चार्ज केलेत “Excise Duty Cenvat 12%”, “Education Cess 2% Cenvat”, “Sec.Higher Edu.Cess 1% Cenvat” and “Input Vat 12.5%” प्रॉपर पर्चेस एंट्री करा.

स्पष्टीकरण :-

सर्व प्रथम खालील फॉर्मूला प्रेस करा.

Gateway of Tally (GOT) → Accounting Vouchers

ह्यानंतर एफ ९ प्रेस करा स्क्रीनवर “Purchase”मेनु डिस्प्ले होतो. नंतर Alt + I प्रेस करा स्क्रीनवर “Account Invoice” मोड डिस्प्ले होतो. ह्यानंतर सप्लायरचे, पर्चेसचे व सर्व टॅक्सेसचे पुढील पानावर दिल्या प्रमाणे अकाउंट क्रिएट करा.

प्रकरण नं
२५

स्टॅट्यूटरी रिपोर्ट्स STATUTORY REPORTS ON DIRECT & INDIRECT TAXES

टॅली ईआरपी ९ Tally.ERP 9 मध्ये खालील प्रकारचे स्टॅट्यूटरी रिपोर्ट्स Statutory Compliance Capabilities तयार करता येतात.

- (1) Value Added Tax (VAT) and Central Sales Tax (CST)
- (2) Tax Deducted at Source (TDS) and Tax Collected at Source (TCS)
- (3) Excise Duty (Dealers) and Service Tax (*Excise Manufacturers given in separate Chapter*)

त्याकरिता आगोदर “Select Company” ह्या ऑप्शनवर क्लिक केल्यावर “List of Companies” मेनु स्क्रीनवर डिस्प्ले होतो. त्या मेनुमधील **Pacific Engineering Co** ह्या नावावर कर्सर घेउन एंटर प्रेस करा कंपनी ओपन होईल.

(१) मुल्यवर्धित कर आणि मध्यवर्ती विक्री कर

Value Added Tax (VAT) and Central Sales Tax (CST)

(१) (अ) वॉट कॉम्प्यूटेशन आणि फॉर्म २३१ मध्ये वॉट रिटर्न

VAT Computation & VAT Return In Form No. 231

(i) वॉट कॉम्प्यूटेशन VAT Computation

वॉट कॉम्प्यूटेशन ह्या रिपोर्टमुळे असेसिबल व्हॅल्यू Assessable Value आणि टॅक्स अमाउंटची Tax Amount ची माहिती तर मिळतेच शिवाय VAT/ Tax classifications चे हिशोबाने सेल्स आणि पर्वेस सुध्दा काढता येते. ह्याचा अभ्यास करुन रिटर्न भरण्याचे आगोदर अॅडजेस्टमेंट एट्रीज करता येतात. वॉट कॉम्प्यूटेशन हा रिपोर्ट बघण्याकरिता खालील फॉर्मूला प्रेस करा.

Gateway of Tally (GOT) → Display → Statutory Reports → VAT → VAT Computation

आता आल्ट एफ २ F2 प्रेस करा व पिरेड ता.०१-०४-२०१४ ते ३१-०३-२०१५ घ्या. एफ १२ F12 प्रेस करा स्क्रीनवर “Show All VAT Classification” आणि “Show CST Details” आणि “Show VAT Analysis” हे तीन ऑप्शन्स डिस्प्ले होतील. सर्वांच्या समोर “Yes” टाईप करा आणि एंटर प्रेस करा वॉट कॉम्प्यूटेशन हा रिपोर्ट स्क्रीनवर डिस्प्ले होईल तो पुढील पानावर दिल्या प्रमाणे दिसेल.